

[Gerda Møller.]

har ikke kunnet se, at hensigten med den debat, som pædagogerne ustandselig har holdt varm, i højere grad har drejet sig om pædagogernes og ikke om børnenes ve og vel. Nu har pædagogerne jo nok heller ikke fortalt dem, at der til grund for de nye normeringsregler lå nogle forudgående grundige analyser af arbejdsforholdene i de forskellige daginstitutioner, nedfældet i en diger betænkning på næsten 400 sider, analyser, der viste, at mange institutioner igennem lang tid har kørt med overbemanding, fordi der reelt ikke var noget behov for lørdagsåbning; man holdt åben alligevel med 1 à 2 børns fremmøde, men med normal bemanding. Der var et meget lavt fremmøde i formiddagstimerne i fritidshjemmene. Personalet brugte 6-7 timer ugentlig til mødevirksomhed, til konferencer og til at læse faglige tidsskrifter i, lederne indgik ikke i den skemalagte arbejdstid, og personalets arbejdstid blev ikke fuldt udnyttet, bare for at tage nogle af undersøgelsens resultater.

Men det er altså på baggrund af denne analyse, at et af socialministeren nedsat udvalg kom frem til, hvor store nedskæringer der skulle ske, for at der kunne være overensstemmelse imellem bemandingen og de faktiske forhold på de enkelte institutioner. Reelt drejer det sig altså blot om at komme væk fra den overbemanding, som man havde vænnet sig til, og som selvfølgelig har været meget behagelig for personalet, men som vi blot ikke har råd til i de økonomisk vanskelige tider, som landet befinder sig i. Det erkendes jo åbent fra alle sider, at det offentliges forbrug af økonomiske ressourcer og arbejdskraft ikke fortsat kan vokse, og at vi simpelt hen ikke fuldt ud kan leve op til de forventninger eller krav, som man fra visse dele af befolkningen stiller til den sociale og sundhedsmæssige service. Vi ved, at serviceniveauet og standarden i daginstitutionerne er steget og steget i de senere år. Derfor er udgifterne naturligvis også steget, og hvis ikke staten havde grebet ind, ville drifts- og lønudgifterne have fortsat med at stige helt urimeligt.

Det er uden for al tvivl, at personaleudgifterne har haft deres store andel i denne stigning, og at det derfor er her, der også må spares. Det er klart, at der skal være uddannede pædagoger i institutionerne, men jeg

tror nok, at mange med mig ikke kan forstå, at der ikke sammen med pædagogerne også kan bruges mennesker uden egentlig pædagogisk uddannelse, men folk med stor lyst og evner til også at have med børn at gøre. Jeg har tidligere under en anden undervisningsminister, men i hvert fald en socialdemokratisk undervisningsminister, rejst dette spørgsmål og også fra den pågældende minister fået medhold i, at man udmærket kunne instituere en kortere uddannelse for sådanne pædagoger. Mange mødre, der er blevet fri for børnene og gerne vil have en beskæftigelse, kunne jo gå ind i dette arbejde. Og hvorfor ikke skæve til de forsøg, som man er i færd med i USA, med at lade raske pensionister overtage en del af børnepasningen i børnehaver og vuggestuer? Det har vist sig at være til glæde både for børn og ældre: pensionisterne får nyt indhold i deres tilværelse, og børnene betragter de ældre som en slags ekstra bedsteforældre. Når man betænker, hvor lidet tilfredsstillende for det enkelte menneske mange af vore sociale foranstaltninger er, i hvert fald i forhold til de enorme omkostninger, der er forbundet med dem, var der måske her ideen til et virkelig socialt eksperiment, der måske kunne bringe nye perspektiver ind i debatten om børn og ældre og deres tilværelse i det moderne samfund.

Hr. Steen Folke var inde på, at han ville hale tallene frem fra korridorerne. Ja, jeg vil også godt beskæftige mig bare en lille smule med tal. Tal kan jo bruges til så meget, men nu har vi jo fået nogle helt klare tal for ganske nylig fra Danmarks Statistik om børnene og personaleantallet i institutionerne. De viser, at vi har et sted mellem 36.000 og 37.000 ansatte i dag, svarende til godt 27.000 fuldtidsansatte. Efter de beregninger, jeg har fået foretaget, viser det sig, at der er et langt større personaleforbrug i forhold til børnetallet, end debatten også her i dag fra visse sider tyder på. For de enkelte institutioner er der på vuggestuerne ansat godt 1 fuldtidsuddannet for hver 3 normerede pladser. I børnehaverne 1 for hver 6 og i fritidshjemmene 1 for hver 8 normerede pladser. Da vi jo for nylig har fået konstateret, at det faktiske fremmøde af børn ligger betydelig lavere end antallet af normerede pladser, er personaleantallet i forhold til